

dringsforslagslisten ved 3die Behandling i Folketinget, er mig bekendt. Det ses deraf, at denne Forening, der har bestaaet siden 1901, har andraget om et Tilskud fra Statskassen paa 10,000 Kr. aarlig for navnlig at fremme Opførelsen af danske Kompositioner og særlig saadanne større symfoniske og vokale Værker, som kræve et stort Apparat, og at Foreningen, der har en Aarsindtægt af 3,000 til 4,000 Kr. og har haft en Fond paa 15,000 Kr., som nu er opbrugt, ikke, uden at den faar en Understøttelse, kan magtø sin Opgave. Ministeriet foreslaar nu ikke en Bevilling paa 10,000 Kr. aarlig, men foreslaar at bevilge 5,000 Kr. aarlig i 3 Aar. Herved forekommer det mig nu, at der er to Ting at bemærke. For det første tror jeg, at København er en saa musikalsk By, at det maa være paafaldende, hvis der er Foretagender af den Slags, som ikke kunne slaa igennem, og jeg nærer derfor nogen Tvivl om, hvorvidt det overhovedet vil være rigtigt at støtte Foreningens Bestræbelser, men dernæst forekommer det mig, at efter Foreningens Andragende om 10,000 Kr. aarlig for at kunne bestaa, tager det sig noget mærkeligt ud, naar man bevilger den 5,000 Kr. aarlig i 3 Aar. Det ser næsten ud som en Bevilling til at dø paa. Det forekommer mig derfor, at heller ikke denne Bevilling er saaledes funderet, at den burde findes paa Finansloven. Der er flere af den Slags Bevillinger, som jeg kunde gøre Bemærkninger om, men da det ikke er min Mening at rejse nogen Vanskelighed med Hensyn til alle disse Smaaspørgsmaal, skal jeg ikke nærmere omtale dem, men blot gøre den Henstilling til de højtaerede Ministre, om de ikke ville lægge sig i Selen, for at der i Folketinget maa blive anvendt en noget skarpere Kritik med Hensyn til dem. Der gives jo nu Bevillinger til alle mulige Formaal, saaledes at man til sidst næsten ikke ved, hvad der er Statsformaal og bør støttes af Staten, og hvad der ikke er det. Jeg henstiller dette, fordi jeg finder det heldigt, at vi, naar Finansloven kommer her op til os, ikke skal nødes til at beskæftige os med alle disse Detailspørgsmaal. Folketinget som det paa dette Omraade privilegerede Ting har Loven først og har den saa længe, at vi kunne forlange, at den skal være kritisk sigtet paa alle disse Omraader, naar den kommer op til os, og man har da ogsaa tidligere antaget, at Folketinget vilde være tilbøjeligt til at vise den største Økonomi og ikke vilde optage Bevillinger, som der i og for sig ingen Anledning er

til at gaa ind paa. Jeg tillader mig altsaa at henstille, at der bliver anvendt en noget skarpere Kritik med Hensyn til, hvad der kommer ind paa Finansloven og hvad ikke.

Jørgensen: Der er en Indtægtspost paa Finansloven, jeg gerne vilde tillade mig at henlede det høje Tings Opmærksomhed paa, nemlig den saakaldte Hoverihavre. Det er en Afgift, som en Del af Hartkornsejerne i Frederiksborg Amt udrede til Statskassen som Erstatning for det Hoveri, der i sin Tid blev udført paa Statsejendommene ved Hillerød. Ærede Medlemmer ville maaske undre sig over, at vi endnu i det tyvende Aarhundrede ikke ere komne længere bort fra Hoveriet, end at der endnu er Jordbrugere i Danmark, som maa betale Erstatning for dette Barbari, men dog er det ikke alene saaledes, at Staten afkræver de paagældende Hartkornsejere 1 Td. Havre pr. Td. Hartkorn i Erstatning, men hvad der er endnu mere graverende, er den Fremgangsmaade, som Staten i sin Tid benyttede for at faa denne Tønde Havre presset ud af sine Hovbønder. Fremgangsmaaden, man benyttede, var nemlig den, at man udnævnte nogle saakaldte Hoverikommissærer, som skulde underhandle med de hoveripligtige om en passende Betaling for at slippe af med Hoveriet. Disse Kommissærer greb Sagen an paa den Maade, at de sammenkaldte Bønderne til en Række smaa, lyssky Møder, hvor man samlede en halv Snes ad Gangen og prøvede at faa dem til at gaa ind paa at betale denne Tønde Havre for at slippe for Hoveriet. Dog lykkedes det jo ikke altid, selv om det var en lille Forsamling, men saa foretog man en yderligere Udstykning, idet man kaldte Bønderne enkeltvis ind i et Sideværelse, og hvad der foregik derinde i det hemmelighedsfulde Rum, kunne gamle Folk paa Landet endnu fortælle adskilligt om. Det første, man der gjorde, var at true dem til at gaa ind paa Akkorden, idet man forsikrede dem, at hvis de ikke gik ind paa Forslaget nu, vilde Hoveriet blive skærpet, eller, hvis der blev Tale om Afløsning, vilde denne blive betydelig dyrere. Naar Truslerne ikke hjalp, gik man til Løfter og lovede, at de, der gik ind paa Afløsningen nu, vilde slippe billigere, hvis andre fik afløst til en lavere Ydelse. Det Løfte fik man fanget de fleste paa, idet de selvfølgelig havde saa megen Tillid til Statens Tillidsmænd, at de stolede paa, at dette Løfte vilde blive holdt; men det er aldrig